

Bijlage 3. Behandeling van de adviezen bij het ministerieel besluit tot voorlopige bescherming als monument van de 18de-eeuwse dorpslinde met overgangszone in Heist-op-den-Berg (Itegem)

Provincie: Antwerpen

Gemeente: Heist-op-den-Berg, 4de afdeling, sectie B

Objectnummer: 4.01/12014/144.1 - Dossiernummer: 4.001/12014/101.1

Omschrijving:

18de-eeuwse dorpslinde met overgangszone, Sint-Guibertusplein zonder nummer

Mij bekend om gevoegd te worden bij het besluit van heden:

11 APR. 2016

Brussel,

De Vlaamse minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS

1. Adviezen uitgebracht door de departementen en agentschappen van de beleidsdomeinen RWO, LNE, MOW en LV

a. Beleidsdomein Ruimtelijke ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed

Het advies werd gevraagd op 16 februari 2016.

Het departement noch de agentschappen brachten advies uit over de bescherming van het onroerend goed. In uitvoering van artikel 6.1.3 van het Onroerenderfgoeddecreet zijn de adviezen gunstig.

b. Beleidsdomein Leefmilieu, Natuur en Energie

Het advies werd gevraagd op 16 februari 2016.

Het departement Leefmilieu, Natuur en Energie, gecoördineerd advies van de diensten Ondergrond Vlaanderen en Land en Bodembescherming en Natuurlijke Rijkdommen, bracht op 3 maart 2016 een gunstig advies uit over deze bescherming. Het advies maakt integraal deel uit van het beschermingsdossier.

Behandeling van het advies:

Het advies meldt dat er geen opmerkingen zijn met betrekking tot de aspecten rond bodembescherming, ondergrond en natuurlijke rijkdommen.

Conclusie: Het advies heeft geen invloed op het inhoudelijk dossier en het ministerieel besluit.

De agentschappen brachten geen advies uit over de bescherming van het onroerend goed. In uitvoering van artikel 6.1.3 van het Onroerenderfgoeddecreet zijn de adviezen gunstig.

Het Agentschap voor Natuur en Bos bracht op 23 maart 2016, buiten de wettelijke termijn, voorsnog een gunstig advies uit op de bescherming. Het advies maakt integraal deel uit van het beschermingsdossier.

Conclusie: Het advies heeft geen invloed op het inhoudelijk dossier en het ministerieel besluit.

c. Beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken

Het advies werd gevraagd op 16 februari 2016.

Het departement noch de agentschappen brachten advies uit over de bescherming van het onroerend goed. In uitvoering van artikel 6.1.3 van het Onroerenderfgoeddecreet zijn de adviezen gunstig.

d. Beleidsdomein Landbouw en Visserij

Het advies werd gevraagd op 16 februari 2016

Het departement noch de agentschappen brachten advies uit over de bescherming van het onroerend goed. In uitvoering van artikel 6.1.3 van het Onroerenderfgoeddecreet zijn de adviezen gunstig.

2. Advies uitgebracht door de betrokken gemeente Heist-op-den-Berg

Het advies werd gevraagd op 16 februari 2016

Het college van Burgemeester en Schepenen bracht op 1 maart 2016 een gunstig advies uit over deze bescherming. Het advies maakt integraal deel uit van het beschermingsdossier.

Behandeling van het advies:

Het college van burgemeester en Schepenen van Heist-op-den-Berg besloot in de zitting van 1 maart 2016 om een gunstig advies te verlenen aan het voorstel van het Agentschap Onroerend Erfgoed om een beschermingsprocedure op te starten voor de 18de-eeuwse dorpslinde op het Sint-Guibertusplein in Itegem met de omliggende overgangszone.

Conclusie: het advies heeft geen invloed op het inhoudelijk dossier en het beschermingsbesluit.

3. Advies uitgebracht door de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed (VCOE)

Het advies werd gevraagd op 16 februari 2016

De VCOE bracht op 10 maart 2016 een gunstig advies uit over de bescherming van het onroerend goed. Het advies maakt integraal deel uit van het beschermingsdossier.

Behandeling van het advies:

De commissie erkent de erfgoedwaarde van de 18e-eeuwse dorpslinde in Heist-op-den-Berg: "Het betreft een zeldzame veteranenboom met een hoge wetenschappelijke waarde. Bovendien kan overtuigend worden aangetoond dat het gaat om een zeldzame 'gerechtsboom' (...). Het dorpsplein met de als monument beschermde Guibertuskerk vormt tevens een waardevol decor voor de beeldbepalende linde."

De commissie ondersteunt ook de beheersdoelstellingen voor de dorpslinde in Heist-op-den-Berg. "De doelstellingen gaan uitvoerig in op het veteranenbeheer, monitoring, standplaatsverbetering, heraanplant en beschermende maatregelen."

De commissie formuleerde volgende opmerkingen:

- a. Het is de commissie niet duidelijk wat de aanleiding is voor dit beschermingsvoorstel en hoe dit kadert in de doelstellingen van het beschermingsbeleid op Vlaams niveau.

Antwoord: De bescherming volgt uit een ad-hoc aanvraag ingediend door het Regionaal Landschap Rivierenland. Aanleiding voor deze vraag was de heraanleg van het dorpsplein van Itegem, waar de boom gesitueerd is en de nefaste invloed van deze werken op de boom. Onderzoek naar de erfgoedwaarden toonde ondertussen wel aan dat het om een zeer zeldzame gerechtsboom gaat die bovendien van uitzonderlijke hoge ouderdom is en beeldbepalend in de dorpskern. Omwille van de hoge erfgoedwaarde en de specifieke beheersnood van deze veteranenboom, werd deze linde opgenomen in de Beschermingskalender.

- b. De commissie merkt op dat een loutere verwijzing naar de definitie van monument in het onroerenderfgoeddecreet geen volwaardige verantwoording biedt voor de keuze van het type bescherming. De commissie vraagt aldus een inhoudelijke motivatie voor het type bescherming op te nemen in het dossier.

Antwoord: De motivatie wordt in het dossier aangepast door het toevoegen van inhoudelijke argumenten.

- c. De commissie merkt op dat in toelatingsplicht 3°, in vergelijking met andere dossiers, geen oppervlakenormen worden aangegeven voor het aanbrengen van opschriften, publiciteitsinrichtingen of uithangborden.

Antwoord: De dorpslinde bevindt zich in het centrum van het dorp, op het dorpsplein. In vergelijking met andere als monument beschermde bomen is de kans hier veel groter dat kleine opschriften zoals bijvoorbeeld affiches voor jeugdactiviteiten, os-vieringen, vermiste huisdieren, enzovoort hier aangebracht zullen worden. Als dergelijke affiches in de boomstam gespijkerd worden, kan dit de fysische toestand van de boom negatief beïnvloeden. Een absoluut verbod is hier dus noodzakelijk.

- d. De commissie vraagt om in toelatingsplicht 14° "met uitzondering van snoeiwerken opgenomen in een goedgekeurd beheersplan", toe te voegen. Dit wordt aangepast in het dossier en het ministerieel besluit.

Conclusie: het advies heeft invloed op het inhoudelijk dossier en het ministerieel besluit.

1. De motivatie voor het type bescherming wordt in het dossier als volgt uitgebreid:
"De dorpslinde van Itegem is een zeldzaam voorbeeld van een gerechtsboom in Vlaanderen en is van een uitzonderlijk hoge ouderdom. Door zijn locatie, in de dorpskern, nabij de kerk, is hij bovendien beeldbepalend. Deze boom heeft aldus een hoge historische, wetenschappelijke en ruimtelijk-structurende waarde. Hiermee voldoet hij aan de definitie van een monument volgens het erfgoeddecreet: "een onroerend goed, werk van de mens of van de natuur of van beide samen, ... van algemeen belang wegens de erfgoedwaarde(n)". Omwille van deze redenen wordt voorgesteld om de dorpslinde te beschermen als monument. Bijkomend wordt ook voorgesteld om een overgangszone in te richten omdat het inrichten van deze begrensde grondoppervlakte, waarin mogelijk handelingen of werken kunnen plaatsvinden met al dan niet directe negatieve invloed op de boom, het behoud van de erfgoedwaarden van het monument ondersteunt."
2. In het inhoudelijk dossier en het ministerieel besluit wordt toelatingsplicht 14° van het beschermd onroerend goed als volgt uitgebreid: "het uitvoeren van snoeiwerken die niet zijn opgenomen in een goedgekeurd beheersplan"

4. Conclusie

De uitgebrachte adviezen hebben invloed op het inhoudelijk dossier en het ministerieel besluit.

1. De motivatie voor het type bescherming wordt in het dossier als volgt uitgebreid:
"De dorpslinde van Itegem is een zeldzaam voorbeeld van een gerechtsboom in Vlaanderen en is van een uitzonderlijk hoge ouderdom. Door zijn locatie, in de dorpskern, nabij de kerk, is hij bovendien beeldbepalend. Deze boom heeft aldus een hoge historische, wetenschappelijke en ruimtelijk-structurende waarde. Hiermee voldoet hij aan de definitie van een monument volgens het erfgoeddecreet: "een onroerend goed, werk van de mens of van de natuur of van beide samen, ... van algemeen belang wegens de erfgoedwaarde(n)". Omwille van deze redenen wordt voorgesteld om de dorpslinde te beschermen als monument. Bijkomend wordt ook voorgesteld om een overgangszone in te richten omdat het inrichten van deze begrensde grondoppervlakte, waarin mogelijk handelingen of werken kunnen plaatsvinden met al dan niet directe negatieve invloed op de boom, het behoud van de erfgoedwaarden van het monument ondersteunt."
2. In het inhoudelijk dossier en het ministerieel besluit wordt toelatingsplicht 14° van het beschermd onroerend goed als volgt uitgebreid: "het uitvoeren van snoeiwerken die niet zijn opgenomen in een goedgekeurd beheersplan"